

Tárgytematika

Tantárgynév:	A világ nagyvadfajai
Tantárgy neve angolul:	The Big Game of the World
Felelős szervezet neve:	VVI
Tárgyfelelős neve:	Dr. Jánoska Ferenc
Tárgy előkövetelménye:	-
Tárgy heti óraszám:	2+2
Tárgy féléves óraszám:	10+10
Szorgalmi időszakon kívüli órák száma:	-

Oktatás célja

Az oktatás célja Afrika, Eurázsia, Amerika és Ausztrálázsia legfontosabb vadászható nagyvadfajainak és vadászatuknak bemutatása (rendszerint, földrajzi elterjedés, ökológiai, élőhely, életmód, trófeabírálat, védelem stb.). A tantárgy során a hallgatók megismerkednek a nemzetközi vadászat és vadvédelem legfontosabb feladataival, kihívásaival, a nemzetközi vadászat/vadgazdálkodás áttekintő jellegű történetével. Ismereteket és kompetenciákat szereznek a vadászható és napjainkban már védett, de korábban vadászható vadfajokkal folytatott gazdálkodás, illetve védelmi intézkedések előkészítésével, megalapozásával, kivitelezésével kapcsolatban, melyek munkájuk során (pl. állatkerti állatgondozó, ranger/természetvédelmi őr, vadőr) segítségükre lesznek a napi teendők és döntés-előkészítő tevékenységük elvégzésében. A megszerzendő ismeretek segítségével a hallgató eligazodik a világ vadászható nagyvadfaunájának ökológiájában, vadvédelmi programjaiban, vadászszervezési alapismeretekre tesz szert. A megszerzett készségek és kompetenciák képessé teszik szakmai és nem szakmai jellegű, a tárgykört érintő beszélgetésekben és vitákban konszenzusos álláspont kezdeményezésére és kialakítására (pl. állatvédelmi szervezetek, vadászat-ellenes szervezetek, stb.)

Tantárgy tartalma

A tantárgy során a hallgatók számára ismertetésre kerülnek Afrika emblemikus fajai (The Big Five/a Nagy Ötös). A gyakori, a nemzetközi vadászat során leginkább keresett afrikai fajok (Plains Game) bemutatása mellett a tantárgy kitér a ritka, veszélyeztetett fajok ismertetésére is. Az afrikai kontinens őserdei fajainak ökológiája és védelmi helyzete is ismertetésre kerül. Afrikát elhagyva az ázsiai kontinens, azon belül is a magashegységi fajok kerülnek sorra (kecskeformák), majd Ázsia szarvasféléi következnek. Európából azokat a fajokat mutatjuk be, melyek hazánkban nem fordulnak elő (pl. kőszáli kecskék az Alpokban és Spanyolországban). Az Óvilág fajait elhagyva Észak- és Dél-Amerikai legfontosabb vadászható fajai is bemutatásra kerülnek. Végül Ausztrálázsia (elsősorban betelepített) nagyvadfajai zárják a sort. A gyakorlatok során a fajok készség szintű felismerésére, anatómiájára helyezzük a hangsúlyt, illetve bemutatjuk a vadászati módokat is. Az előadások során ppt-prezentációk, illetve rövid filmbejátszások segítségével ismertetjük a tananyagot. A gyakorlatok során vetített képes előadások, illetve az Erdészeti Múzeum Hidvégi-gyűjteménye, valamint a Keszthelyi Vadászati Múzeum kiállítási anyaga segíti a megértést.

Számonkérési és értékelési rendszer

A tárgy számonkérési formája félévközi jegy, melyet az utolsó gyakorlaton lehet megszerezni. A félév során egy alkalommal ellenőrző számonkérésen (zárthelyi dolgozat) követjük nyomon az ismeretek elsajátításának mértékét. Kimagasló teljesítés esetén a zárthelyi eredménye megfelel az évközi jegynek. A félévközi jegy megszerzéséhez a fajismeretről (vetített képek alapján) is számot kell adni.

Kötelező irodalom

Jánoska Ferenc (2020): A világ nagyvadfajai, egyetemi jegyzet (elektronikus, folyamatosan fejlesztett)

Ajánlott irodalom:

Kittenberger Kálmán, gr. Széchenyi Zsigmond, Horthy Jenő, Hidvégi Béla stb. útleírásai, vadászati témájú könyvei
Estes, R.D. (2012). The behavior guide to African mammals. The University of California Press. Berkeley, Los Angeles, London.

Trense, W. (1989): The Big Game of the World. Verlag Paul Parey, berlin.

A Világ nagyvadfajai című tárgy programjának melléklete

A) Előadások anyaga nappali munkarend esetén

Témakör	Téma megnevezése	Óra
1.	A vadászat szerepe a társadalmi berendezkedésben, a földrészek (vadászati) felfedezése (bevezetés, történeti áttekintés)	2
2.	„Big Five” fajok jellemzése	6
3.	Csavartszarvú antilopok, lóantilop-félék	4
4.	Nagyvadfajok az őserdőben, „Plain game”-fajok	2
5.	Európa hazánkban nem honos nagyvadfajai	2
6.	Ázsia legfontosabb nagyvadfajai (Vadjuhok, vadkecskék, szarvasfélék)	4
7.	Amerika nagyvadfajai (vadjuhok, szarvasfélék, puma, villásszarvú antilop, betelepített vadfajok)	2
8.	Ausztrálázsia (betelepített) nagyvadfajai (thar, vízibivaly, egyéb fajok)	2
9.	Vadászat, mint a vadvédelem alapja, vadvédelmi programok világszerte	2
Összesen		26

B) Gyakorlatok anyaga nappali munkarend esetén

Témakör	Téma megnevezése	Óra
1.	Afrikai fajok anatómiája, felismerése	6
2.	Ázsiai fajok anatómiája, felismerése	6
3.	Amerikai és ausztrálázsiai fajok anatómiája, felismerése	6
4.	Vadászati múzeumok megtekintése	8
Összesen		26